

ВІДГУК

**Офіційного опонента, доктора медичних наук, старшого наукового
співробітника наукового відділу малоінвазивної хірургії
Державної наукової установи «Центр інноваційних технологій
охорони здоров'я» Державного управління справами**

ШАПРИНСЬКОГО Василя Володимировича

**на дисертаційну роботу СЕМЧЕНКА Владислава Анатолійовича
«Корекція гемодинамічних порушень судинного доступу у пацієнтів на
гемодіалізі», яка подана до спеціалізованої вченої ради ДФ 20.601.113,
що створена відповідно до наказу ректора Івано-Франківського
національного медичного університету № 541-д від 29.04.2026 р.
на підставі рішення Вченої ради Івано-Франківського національного
медичного університету від 28.04.2026 р. (протокол № 6) з правом
прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації
на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»**

Ступінь актуальності обраної теми.

Дисертаційне дослідження присвячене вивченню уражень артеріовенозних фістул (АВФ) у пацієнтів, які перебувають на замісній нирковій терапії методом програмного гемодіалізу. Пошук ефективних методів профілактики і корекції оклюзійно-стенотичного ураження ділянок артеріовенозних анастомозів з метою подовження тривалості функціонування постійного судинного доступу є актуальною проблемою в галузі судинної хірургії.

Згідно з результатами сучасних систематичних оглядів та мета-аналізів показники первинної прохідності АВФ через 1 рік після її формування становлять 60-70 %. При цьому основними патологічними процесами, що лежать в основі їх ускладнень, є розвиток неоінтимальної гіперплазії та патологічного ремоделювання судинної стінки в ділянках артеріовенозних анастомозів, що призводить до виникнення гемодинамічно значущих стенозів і тромботичних

ускладнень. Їх формування потребує проведення повторних реконструктивних хірургічних втручань для відновлення прохідності постійного судинного доступу. Тому удосконалення підходів до менеджменту АВФ, оптимізація методів профілактики, ранньої діагностики та корекції її уражень залишаються важливими медико-соціальними завданнями сучасної судинної хірургії. Таким чином, дисертаційна наукова робота аспіранта Семченка Владислава Анатолійовича є своєчасною та спрямованою на вирішення актуальних практичних задач.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертаційна робота виконана відповідно до плану науково-дослідних робіт Івано-Франківського національного медичного університету і є фрагментом НДР кафедри загальної та судинної хірургії «Обґрунтування підходів до діагностики та лікування пацієнтів із судиннохірургічною патологією» (номер державної реєстрації 0121U113435, 2021-2026 рр.), співвиконавцем якої є аспірант.

Дисертаційне дослідження характеризується належним рівнем наукового опрацювання поставлених завдань та ґрунтується на достатньому за обсягом клінічному й експериментальному матеріалі. Обраний дизайн дослідження, що складається клінічної (включає ретроспективний аналіз і клінічне спостереження) та експериментальної частин, дозволяє комплексно оцінити механізми розвитку оклюзійно-стенотичних уражень ділянок артеріовенозних анастомозів. Автором проведено глибокий аналіз отриманих результатів із застосуванням релевантних методів статистичної обробки даних, що забезпечує їхню достовірність та наукову цінність. Особливу увагу представлено зміні рівня маркерів ендотеліальної дисфункції, оксидативного стресу та активності ферментів антиоксидантної системи, особливостям структурних змін ділянок артеріовенозних анастомозів у експерименті. Отримані результати та сформульовані висновки повною мірою відображають досягнення поставленої мети й вирішення завдань дослідження.

За темою дисертації опубліковано 15 наукових праць, у тому числі 6 статей у фахових наукових виданнях України (з них дві у журналах, що індексуються в наукометричній базі Scopus) та 9 тез у матеріалах конференцій і конгресів. 8 публікацій одноосібні, з них одна стаття, а у роботах, що написані у співавторстві, участь здобувача є визначальною.

Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

У дисертаційному дослідженні Семченка Владислава Анатолійовича отримано науково обґрунтовані результати, які поглиблюють сучасні уявлення про патогенетичні механізми розвитку дисфункції АВФ у пацієнтів на гемодіалізі та відкривають нові підходи до їх попередження.

Наукова новизна дослідження визначається комплексним підходом до вивчення ролі ендотеліальної дисфункції та оксидативного стресу у розвитку оклюзійно-стенотичних уражень постійного судинного доступу у пацієнтів на замісній нирковій терапії. При ретроспективному аналізі показників функціональної здатності АВФ встановлено, що розвиток тромботичних ускладнень на тлі стенотичних процесів у ділянці артеріовенозних анастомозів є основним ускладненням, що потребує проведення повторних реконструктивних втручань. Значний інтерес представляють результати експериментальної частини дослідження, де автором вперше представлено структурні особливості ремоделювання судинної стінки після формування АВФ, динаміку змін маркерів ендотеліальної дисфункції, показників пероксидації ліпідів і окисної модифікації білків, ферментів антиоксидантної системи на тлі системної дезагрегантної та топічної антипроліферативної терапії. На особливу увагу заслуговує проведений аспірантом аналіз змін структури судинної стінки (у тому числі на ультраструктурному рівні), що дозволив поглибити розуміння субклітинних механізмів формування неоінтимальної гіперплазії та патологічного ремоделювання у ділянці артеріовенозного анастомозу.

У клінічній частині автором поглиблено дані про вплив застосування у пацієнтів на гемодіалізі у післяопераційному періоді ацетилсаліцилової кислоти та клопідогрелю на функціональний стан ендотелію, інтенсивність оксидативного стресу та показники функціонального стану постійного судинного доступу у динаміці. Отримані результати розширюють наукові знання щодо патогенезу уражень АВФ і створюють підґрунтя для подальшого вдосконалення методів їх профілактики і корекції.

Результати дисертаційного дослідження повністю висвітлені в опублікованих аспірантом наукових роботах. Основні наукові результати були презентовані та апробовані дисертантом на наступних наукових конференціях: 92-й, 93-й, 95-й науково-практичних конференціях студентів і молодих вчених із міжнародною участю «Інновації в медицині та фармації» (м. Івано-Франківськ, 2023, 2024, 2026); Конгресі судинних хірургів, флебологів та ангіологів України «Сухаревські читання» (м. Львів, 2024); XIV Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання патології за умов дії надзвичайних факторів на організм» (м. Тернопіль, 2024); 94-й науково-практичній конференції студентів і молодих вчених із міжнародною участю «Інновації в медицині та фармації», присвяченій 80-річчю Івано-Франківського національного медичного університету (м. Івано-Франківськ, 2025); науково-практичній конференції «XXIV читання ім. В.В. Підвисоцького присвяченій 125-річчю Одеського національного медичного університету» (м. Одеса, 2025); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Фізіологічні та клінічні аспекти ендокринної патології», присвяченій 80-річчю Івано-Франківського національного медичного університету (м. Івано-Франківськ, 2025); науково-практичній конференції з міжнародною участю «Бабенківські читання: від молекулярних механізмів до терапії», присвяченій пам'яті академіка Георгія Овксентійовича Бабенка, 80-річчю Івано-Франківського національного медичного університету (м. Івано-Франківськ, 2025).

Наукова обґрунтованість отриманих результатів, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Представлені автором наукові положення, висновки та практичні рекомендації ґрунтуються на результатах проведених досліджень, характеризуються належним рівнем доказовості та мають чітку практичну спрямованість, що визначає вагоме значення виконаної роботи для клінічної практики.

Дослідження проведено на базі кафедри загальної та судинної хірургії Івано-Франківського національного медичного університету. Автором проаналізовано достатню кількість матеріалу для отримання достовірних результатів: (191 випадок формування різних видів постійного судинного доступу у ретроспективному аналізі та 150 випадків динамічного спостереження за пацієнтами з радіоцефалічними АВФ; експериментальний фрагмент дослідження проведено на 108 кролях). Використання запропонованого дизайну дослідження дозволило всебічно вивчити механізми розвитку недостатності АВФ та ефективність запропонованих методів профілактики оклюзійно-стенотичних уражень зони хірургічного втручання. Науково обґрунтовано в експерименті комплексне застосування антитромоцитарних засобів (клопідогрелю чи цилостазолу) у поєднанні із біодеградуючою плівкою, насиченою антипроліферативним засобом (такролімусом), з метою зменшення інтенсивності ендотеліальної дисфункції, оксидативного стресу та розвитку неінтимальної гіперплазії ділянок артеріовенозних анастомозів. На основі отриманих результатів клінічної частини дослідження удосконалено тактику застосування дезагрегантних засобів (ацетилсаліцилової кислоти та клопідогрелю) у післяопераційному періоді після формування АВФ у пацієнтів на гемодіалізній терапії.

При виконанні клінічної частини дослідження керувалися основними положеннями GCP (1996 р.), Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (1997 р.), Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участю людини (1964-2008 рр.), наказу МОЗ України № 690 від 23.09.2009 р. (зі змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ України № 523 від 12.07.2012 р.). Проведені

експериментальні дослідження в повній мірі відповідають основним положенням Правил проведення робіт із використанням лабораторних тварин (1977), Конвенції Ради Європи про охорону хребетних тварин, яких використовують в експериментах та інших наукових цілях (1986), Директиви ЄЕС № 609 (1986), Наказу МОЗ України № 281 від 01.11.2000 р. «Про міри по подальшому вдосконаленню організаційних норм роботи з використанням експериментальних тварин» та Закону України №3447-IV «Про захист тварин від жорстокого поводження» (2006). Такі результати засвідчує експертний висновок комісії з питань етики Івано-Франківського національного медичного університету (протокол № 158/26 від 25.03.2026 р.).

Рівень виконання поставленого наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Дисертаційне дослідження є самостійною науковою роботою здобувача. Автором самостійно проведено патентно-інформаційний пошук, ретроспективний аналіз гемодинамічних ускладнень судинного доступу, виконано експериментальну частину дослідження відповідно до обраної методології, проведено огляди пацієнтів у післяопераційному періоді, статистично проаналізовано та узагальнено отримані результати, підготовлено наукові публікації, оформлено дисертаційну роботу. Визначення мети та завдань, розробка дизайну дослідження, проведення хірургічних втручань у пацієнтів, формулювання висновків здійснено за участю наукового керівника.

Для виконання сформульованих завдань дисертаційного дослідження автором використано релевантні методи діагностики, що дозволяє всебічно дослідити вплив гемодинамічних змін після формування артеріовенозного анастомозу на рівень маркерів ендотеліальної дисфункції, показників перекисного окиснення ліпідів і білків, ферментів антиоксидантної системи. Використання інструментальних методів обстеження (ультразвукової доплерографії) дозволило оцінити придатність судин передпліччя для формування судинного доступу, діагностувати наявність гемодинамічно значущих уражень, що потребували проведення хірургічної корекції для

належного функціонування АВФ. З метою оцінки ефективності застосування різних видів антитромбоцитарних препаратів у пацієнтів на гемодіалізі розраховано показники функціональної здатності судинного доступу у динаміці.

Аспірантом були використані раціональні до поставлених завдань методи статичного аналізу з використанням комп'ютерної програми Excel пакету Microsoft Office 365 ProPlus, критерію t Ст'юдента та розрахунком відносного ризику і його 95 % довірчого інтервалу. Статистично вірогідною вважали різницю при $p < 0,05$.

Автором проведено комплексне клініко-експериментальне дослідження, у ході якого узагальнено результати аналізу 191 випадку формування постійного судинного доступу, виконано порівняння застосування дезагрегантних засобів у післяопераційному періоді у 150 пацієнтів та поєднання антитромбоцитарних препаратів із антипроліферативним засобом на експериментальній моделі на 108 тваринах і доведено статистично достовірні переваги запропонованого підходу.

Аспірантом сформульовано п'ять висновків, що у повній мірі розкривають завдання дослідження, характеризуються належним рівнем наукової достовірності та розкривають наукову новизну і практичне значення роботи.

Проведене наукове дослідження характеризує високий рівень виконання наукового завдання, оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності, включаючи клінічне спостереження і експериментальне дослідження.

Теоретичне і практичне значення результатів дослідження.

Теоретична цінність дисертаційного дослідження полягає у поглибленні сучасних наукових уявлень про механізми виникнення патологічного ремоделювання судинної стінки у ділянці артеріовенозних анастомозів, що впливає на функціональний стан постійного судинного доступу у пацієнтів на гемодіалітичній терапії. Важливим науковим здобутком є вивчення в динаміці маркерів ендотеліальної дисфункції, оксидативного стресу та антиоксидантного захисту внаслідок артеріалізації периферичного венозного русла після формування АВФ. В експерименті проведено вивчення структурних змін судинної стінки в ділянці артеріовенозних анастомозів за допомогою

світлооптичної мікроскопії та електронномікроскопічного дослідження. На експериментальній моделі судинного доступу проведено вивчення ефективності топічного застосування такролімусу у поєднанні із клопідогрелем або цилостазолом для попередження неоінтимальної гіперплазії в ділянці хірургічного втручання, що може бути основою для подальших наукових досліджень в галузі судинної хірургії.

Практичне значення дослідження полягає у науковому обґрунтуванні, розробці, апробації та впровадженні комплексу клінічних рекомендацій, спрямованих на підвищення тривалості належного функціонування АВФ, зменшення частоти виникнення оклюзійно-стенотичних та тромботичних ускладнень даного виду постійного судинного доступу у пацієнтів на замісній нирковій терапії методом програмного гемодіалізу. На підставі проведеного аналізу підтверджено ефективність та модифіковано тривалість застосування антитромбоцитарних засобів після формування АВФ, що сприяє зменшенню частоти реконструктивних втручань, пов'язаних із гемодинамічними ураженнями зони хірургічного втручання.

Основні положення дисертації впроваджені у навчальний процес кафедр патологічної фізіології Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського МОЗ України; загальної хірургії та урології Буковинського державного медичного університету МОЗ України; загальної та судинної хірургії Івано-Франківського національного медичного університету МОЗ України та у лікувальний процес хірургічного відділення № 2 ОКНП «Чернівецька лікарня швидкої медичної допомоги»; хірургічних відділень ДНП «Національна дитяча спеціалізована лікарня «ОХМАТДИТ» МОЗ України, відділення судинної хірургії КНП «Обласна клінічна лікарня Івано-Франківської обласної ради».

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому.

Структура дисертаційної роботи відповідає актуальним вимогам. Текст дисертації викладений на 232 сторінках (151 сторінка основного тексту), складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, вступу, огляду

літератури, опису матеріалу та методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел літератури та додатків. Використані джерела включають 218 найменувань (із них 34 – кирилицею, 184 – латиницею), більшість із яких опубліковано впродовж останніх 10 років і підкреслюють актуальність обраної аспірантом тематики дослідження. Дисертаційна робота проілюстрована 57 рисунками (з них 28 мікрофотографій) та 9 таблицями. Назва роботи відповідає її змісту.

В анотаціях, поданих українською і англійською мовами, представлена актуальність проблеми, дизайн та результати дослідження, наукова новизна і практичне значення наукової роботи.

У Вступі аспірантом належним чином обґрунтовано актуальність обраної наукової проблеми, визначено її місце серед сучасних напрямків розвитку судинної хірургії. Висвітлено зв'язок дослідження з науковими програмами університетських наукових розробок. Мета роботи сформульована коректно, а поставлені завдання є логічними, послідовними та достатніми для її досягнення. У Вступі також наведено відомості про наукову новизну та практичне значення отриманих результатів, особистий внесок здобувача у виконання роботи, апробацію результатів дослідження та повноту їх висвітлення у наукових публікаціях. Вступ викладений на 8 сторінках.

Розділ 1 «Проблеми постійного судинного доступу у пацієнтів на замісній нирковій терапії методом програмного гемодіалізу (огляд літератури)» складається з 4 підрозділів, які логічно пов'язані між собою, викладений на 26 сторінках. У розділі автором подано аналітичний огляд сучасної наукової літератури, присвяченої основним аспектам різних видів постійного судинного доступу для проведення сеансів гемодіалізу, висвітлено основні гемодинамічні ускладнення пов'язані із їхнім використанням, зазначено основні патогенетичні механізми ураження ділянок артеріовенозних анастомозів, наведено аналіз актуальних методів профілактики та корекції вищевказаних патологічних процесів. Дисертант детально аналізує причини оклюзійно-стенотичних уражень

АВФ – локальні зміни гемодинаміки, інтраопераційна травматизація та ішемія судинної стінки, неоінтимальна гіперплазія, ендотеліальна дисфункція, оксидативний стрес. Розглянуто використання перспективних і потенційно ефективних методів попередження виникнення патологічного ремоделювання ділянок артеріовенозних анастомозів.

Розділ завершується формулюванням низки актуальних та невирішених проблем в галузі судинної хірургії, а саме подальшому вивченні механізмів розвитку неоінтимальної гіперплазії та корекції існуючих аспектів післяопераційного менеджменту АВФ з метою зменшення частоти виникнення гемодинамічно значущих уражень анастомозів.

У розділі 2 «Матеріал і методи дослідження» представлена характеристика дизайну і використаних у дисертаційному дослідженні методів. Розділ складається з 5 підрозділів, ілюстрований 3 таблицями та 9 рисунками, викладений на 26 сторінках.

Розділ написаний із дотриманням усіх вимог. У ньому подано загальну характеристику пацієнтів, яким формували постійний судинний доступ, з них: 73 (48,67 %) – жінки, 77 (51,33 %) – чоловіки, вік – 23-88 років (середній $59,60 \pm 13,06$ років). Найпоширенішою коморбідною патологією була гіпертонічна хвороба (67,33 %), анемія різного генезу (42,67 %) та цукровий діабет (36,67 %).

Автором детально описано методики використання біохімічних (вмісту ендотеліну-1, метаболіту оксиду азоту нітрит-іона NO_2^- , індукцибельної NO-синтази, дієнових кон'югатів, продуктів, що реагують на тіобарбітурову кислоту, активності супероксиддисмутази та глутатіонпероксидази), морфологічних (світлооптичної мікроскопії та електронномікроскопічного дослідження судинної стінки ділянки анастомозу) та інструментальних методів обстеження (ультразвукове дуплексне сканування судин верхніх кінцівок). Наведено методи статистичної обробки отриманих результатів для оцінки їх достовірності.

Результати власних досліджень викладено у трьох розділах.

Розділ 3 «Ретроспективний аналіз ускладнень судинного доступу у пацієнтів на гемодіалізі» присвячений опису та аналізу випадків використання

різних видів постійного судинного доступу. Розділ складається з трьох підрозділів, ілюстрований 4 таблицями і 3 рисунками, викладений на 12 сторінках.

У розділі автором наведено основні показники функціональної здатності АВФ через 1 рік після її формування, проведено детальний аналіз медико-демографічної характеристики досліджуваної когорти, частоти проведення та типу реконструктивних хірургічних втручань та конверсії на інші види постійного судинного доступу чи типу замісної ниркової терапії.

Аспірантом встановлено, що показник первинної прохідності АВФ через 1 рік після первинного хірургічного втручання становить 59,65 %, а вторинної – 77,19 %. Найпоширенішим типом реконструктивного втручання була класична тромбектомія, що була виконана у 26,32 % пацієнтів. Наголошено, що у 15,79 % випадків через виражені оклюзійно-стенотичні ураження проведено перешивання артеріовенозного анастомозу проксимальніше або на іншу кінцівку, а у 4,38 % – конверсію на інший вид судинного доступу.

Отримані автором наукові результати опубліковані в 1 статті і оприлюднені у матеріалах 4 наукових форумів.

Розділі 4 «Біохімічні патерни крові та морфологічні особливості судин за умов гемодинамічних змін при формуванні артеріовенозних анастомозів у експерименті» структурований на чотири підрозділи, ілюстрований 37 рисунками, у тому числі 28 мікрофотографіями, викладений на 46 сторінках. Автором проведено детальний аналіз динаміки отриманих результатів біохімічних маркерів ендотеліальної дисфункції, оксидативного стресу після формування експериментальної моделі артеріовенозного анастомозу у тварин, а також за таких же умов на тлі системної антитромбоцитарної і топічної антипроліферативної терапії.

Автором встановлено, що формування АВФ супроводжується активацією процесів вільнорадикального окиснення, порушенням функціонального стану ендотелію та пригніченням антиоксидантних механізмів. У дисертаційному дослідженні не лише досліджено біохімічні патерни розвитку зазначених

порушень, а і проаналізовано ефективність запропонованого методу профілактики. Отримані дані свідчать про позитивний вплив від застосування антитромбоцитарної терапії та топічного застосування антипроліферативного засобу на перебіг процесів патологічного ремоделювання судинної стінки, що підтверджено за допомогою світлооптичних та електронномікроскопічних методів і добре ілюстровано мікрофотографіями.

Отримані автором наукові результати опубліковані у 3 статтях і оприлюднені у матеріалах 4 наукових форумів.

Розділ 5 «Застосування дезагрегантної терапії після формування артеріовенозних фістул у пацієнтів на гемодіалізі» структурований на чотири підрозділи, ілюстрований 1 таблицею та 9 рисунками, викладений на 21 сторінці. У даному розділі представлено результати клінічної частини дослідження, присвяченої оцінці впливу ацетилсаліцилової кислоти та клопідогрелю на рівень маркерів ендотеліальної функції, про-/антиоксидантної рівноваги та їх змін у динаміці спостереження. Автором продемонстровано позитивний вплив антитромбоцитарної терапії на досліджувані патогенетичні механізми, що підтверджено статистично достовірними результатами досліджуваних біохімічних патернів. Особливу увагу заслуговує детальний аналіз показників функціонального стану АВФ через 1 рік після первинного хірургічного втручання. Застосування клопідогрелю у післяопераційному періоді асоційовано зі збільшенням показника первинної прохідності АВФ на 29,00 % (RR=1,29; 95% CI 1,01-1,65), а вторинної на 21,48 (RR=1,52; 95% CI 1,01-1,46) у порівнянні із контрольною групою. Отримані дані мають вагоме клінічне значення, оскільки підтверджують ефективність застосування дезагрегантних засобів (особливо клопідогрелю) для подовження тривалості функціонування постійного судинного доступу у пацієнтів на гемодіалізі.

Отримані автором наукові результати опубліковані у 2 статтях і оприлюднені у матеріалах 2 наукових форумів.

Розділ 6 дисертації «Аналіз і узагальнення отриманих результатів» є логічним завершенням дисертаційного дослідження та демонструє вміння автора

проводити системний аналіз отриманих даних. У розділі наведено ґрунтовну інтерпретацію результатів власних досліджень із їх зіставленням із сучасними даними наукової літератури. Автор послідовно обговорює встановлені закономірності, акцентуючи увагу на їх теоретичному та практичному значенні, піднімає суперечливі питання та адекватно їх обґрунтовує чи спростовує. Розділ написаний у вигляді наукової дискусії з високим рівнем науково-інформаційного супроводу. У цьому контексті виокремлюється новизна отриманих автором даних, запропонованих практичних рекомендацій, що є переконливими і містять наукову і практичну цінність. Розділ викладений на 26 сторінках.

Сформульовані дисертантом висновки та практичні рекомендації є обґрунтованими та логічно впливають із отриманих результатів дослідження, повністю відповідають завданням дослідження, що були поставлені перед аспірантом.

Список використаних наукових джерел відповідає чинним вимогам та містить 218 першоджерел, із них 34 – кирилицею, 184 – латиницею.

У додатках розміщено список публікацій аспіранта за темою дисертації, відомості про апробацію та акти впровадження результатів дослідження у навчальний процес профільних кафедр і лікувальну практику закладів практичної охорони здоров'я.

Рекомендації щодо подальшого використання результатів дисертації у практиці.

Отримані в дисертаційній роботі Семченка В.А. результати мають вагоме практичне значення та можуть бути використані для удосконалення існуючих підходів і клінічних рекомендацій щодо післяопераційного менеджменту АВФ у пацієнтів із термінальною стадією хронічної хвороби нирок. Запропоновані автором положення спрямовані на підвищення показників функціональної здатності постійного судинного доступу у довгостроковій перспективі. Отримані результати варто використовувати у навчальному процесі студентів вищих медичних закладів, інтернів та слухачів тематичних курсів удосконалення лікарів.

Основні результати дослідження можуть бути враховані також при створенні посібників, монографій та керівництв із судинної хірургії, патологічної анатомії і впроваджені в навчальний процес на відповідних кафедрах закладів вищої медичної освіти та використані в лікувальній роботі профільних відділень.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації, запитання до здобувача.

У процесі рецензування дисертаційної роботи суттєвих недоліків не виявлено. Серед непринципових зауважень можна вказати на поодинокі граматичні та стилістичні помилки, окремі випадки повторного повного написання словосполучень після їх скорочення. Проте ці зауваження мають виключно редакторський характер і жодним чином не впливають на достовірність отриманих результатів, наукову цінність і практичне значення роботи.

У плані наукової дискусії хотілося б отримати відповіді на такі запитання:

1) Чому серед антипроліферативних засобів Ви обрали такролімус у застосували його у формі біодеградуєчої плівки?

2) Чи впливає наявність у пацієнта хронічної хвороби нирок на стан судинної стінки і яким чином ці зміни відображаються на особливостях формування і функціонування АВФ?

Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

При детальному розгляді дисертаційної роботи порушень академічної доброчесності (зокрема ознак плагіату, самоповторення раніше оприлюднених результатів без належного посилання, фабрикації чи фальсифікації даних) не було виявлено. Дослідження має самостійний характер, а використані джерела інформації та результати власних клінічних й експериментальних досліджень представлені належним чином і відповідають сучасним вимогам наукової етики.

Згідно з експертним висновком Комісії з виявлення та запобігання плагіату в Івано-Франківському національному медичному університеті оригінальність дисертаційної роботи станом на 21 квітня 2026 року становить: коефіцієнт подібності 1 – 2,74 %, 2 – 0,41 %.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Семченка Владислава Анатолійовича на тему «Корекція гемодинамічних порушень судинного доступу у пацієнтів на гемодіалізі», виконана під керівництвом доктора медичних наук, професора Попадюка Олега Ярославовича, представлена на здобуття ступеня доктора філософії у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» є завершеним, самостійно виконаним дослідженням, яке вирішує актуальне наукове завдання щодо запобігання розвитку гемодинамічних порушень постійного судинного доступу, що сприятиме подовженню терміну належного функціонування АВФ у пацієнтів на гемодіалізній терапії.

Робота характеризується чіткою структурою, послідовністю викладення матеріалу, науковою обґрунтованістю та достовірністю отриманих результатів. Дисертаційне дослідження виконано на відповідному методологічному рівні і за актуальністю обраної теми, обсягом виконаних досліджень, якістю отриманих результатів, достовірністю сформульованих висновків, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 і Постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 р. № 502 щодо здобуття ступеня доктора філософії та вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12.01.2017 № 40, а її автор, Семченко Владислав Анатолійович, заслуговує на

присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я».

Офіційний опонент:

доктор медичних наук,
старший науковий співробітник
наукового відділу малоінвазивної хірургії
Державної наукової установи
«Центр інноваційних технологій
охорони здоров'я»
Державного управління справами

Василь ШАПРИНСЬКИЙ

